

למעלה (איין לך לדמה ליוצרה, שתאמר בך, שלמעלה) יש יחוד באח ואחות, ובבן ובבת, באם עם בן. אם בן, אין לך לדמות ליוצרה, שאתה היית גורם שלא תהיה בדמותו למעלה, כמו שנאמר כי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם לבין אלהיכם.

ובא וראה, בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם, כף היה רוצה לעשות אותו כמו דמותו, בלי ערוה ובלי פרץ ופרוד, כמו שנאמר נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, שיהיו כל הספירות כלולות בו, בלי פרוד וקצוץ, ולהתיחד בין עם בת שהם אחים, שעליהם נאמר אחים תאומים, זהו שכתוב ויהיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו, באיזה מקום? אל הטבעת, זו הטבעת של אות ברית מילה, שהוא שעור לכל העריות למטה, ושעור של היחוד למעלה, ולמעלה נאמר בו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל למטה נאמר בו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, אל תערב ביחוד טוב עם רע, ואם לא, מות תמות. נאמר כאן מות תמות, ונאמר בשבת מחלליה מות יומת.

ואדם ודאי נעשה בדמות של מעלה, ועשה שם פרוד ונפרד משם. אמר לו רבי אלעזר: אבא, איך נעשה בדמות של מעלה, שהרי שמענו שם כמה דעות? אמר לו: בני, כשנעשה, כל הספירות נכללו בדמות של נשמתו, ונשמתו היתה מרכבה להם, כמו שנשמתו, שעליה נאמר ויברא אלהים את האדם בצלמו, כמו שעשר ספירות בלימה, וכל הגונים של הנשמות היו מאירים בנשמתו והיו

הכי דלעילא) אית יחודא באח ואחות ובבן ובבת באם עם בן, אם בן לית לך לידמה ליוצרה, דאנת הוית גרים דלא תהא בדיוקנא דיליה לעילא, כמה דאת אמר (ישעיה נט ב) כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם. ותא חזי בשעתא דבעא קודשא בריך הוא למברי אדם, הכי הוה בעי למעבד ליה כגוונא דדיוקנא דיליה, בלא ערוה ובלא פרץ ופירוד, כמה דאת אמר (בראשית א כו) נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, למהוי כל ספירן פלילין ביה, בלא פרוד וקצוץ, ולא תיחדא בן עם בת דאינון אחים, דעליהו אתמר אחים תאומים, הדא הוא דכתיב (שמות כו כד) ויהיו תאמם מלמטה ויחדו יהיו תמים על ראשו, באן אתר, אל הטבעת (שם), דא טבעת דאות ברית מילה, דאיהו שיעור לכל עריין לתתא, ושעור דיוקנא לעילא, ולעילא אתמר ביה (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל לתתא אתמר ביה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, לא תערב ביחודא טוב עם רע, ואם לאו (שם ב יז) מות תמות, אתמר הקא מות תמות ואתמר בשבת (שמות לא יד) מחלליה מות יומת.

ואדם ודאי אתעביד בדיוקנא דלעילא, ועבד תמן פרודא, ואתפריש מתמן, אמר ליה רבי אלעזר אבא איך אתעביד בדיוקנא דלעילא, דהא שמענא כמה דעות תמן, אמר ליה ברי, כד אתעביד, פלהו ספירן אתפלילו בדיוקנא דנשמתיה, ונשמתיה הוה מרפכה לון כגוונא דנשמתיה, דעלה אתמר (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו, כגוונא דעשר ספירות בלימה, וכלהו גוונין דנשמתין הוו נהרין בנשמתיה, והוו נהירין על אנפוי,

מאירים על פניו, וממנו היו מזדעזעים עליונים ותחתונים, והיו משתחווים לו בגלל המאורות הללו שהיו מאירים בו. כמו שהאדם שלמעלה שהיו משתחווים לו, כך היו משתחווים לאדם שלמטה, עד שהוא היה אומר בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהו"ה עושנו, וכאותו זמן הוא היה שולט על כל ההמונים של מעלה ומטה. הגון השחר של העין, ושעריו שחורות, וכל הגונים שחורים יפים נתנו בו מצד האם. לכן העין ולכן הפנים ולכן המוח ולכן העצמות נתנו בו מצד האב, שהרי פרשהו בעלי המשנה שהלכן שבעין והמוח והעצמות נתנו מהאב, ושחר העין והשער נתנו מהאם, והלכן והשחר, שניהם נמצאו מכּתּר עליון, השחר מבחוץ והלכן מבפנים, ועליו נאמר ועתה לא ראו אור כהיר הוא בשחקים, וכתוב אחר אומר ישת חשך סתרו.

והרי פרשהו החברים, שחר נקבה ללכן, והתורה משם היא לכן מבפנים ושחר מבחוץ, ולמעלה האב והאם אמרו על העמוד האמצעי ושכינתו נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, העמוד האמצעי ללכן והשכינה בשחר, זהו שכתוב שחורה אני ונאנה. ובה תראה, האם העליונה היתה שחורה לפני אותו אור שלפנים ממנה, אבל כשיורדת למטה נראים גוניה בחמש ספירות, שהם חמשת ענפי האילן, זרוע ימין ושמאל והגוף ושתי שוקים, הצדיק נוטל כל הגוניה. זהו שכתוב וראיתה לזכר ברית עולם, וראיתה בגוניה מאירים, וכך השכינה התחתונה נראית בחמשה גוניה ממטה למעלה,

ומניה הוּוּ מְזַדְעָזְעִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין, וְהוּוּ סַגְדִין לִיהּ בְּגִין אֲלִין נְהוּרִין דְּהוּוּ נְהִירִין בֵּיהּ, כְּגוּוּנָא דְאָדָם דְּלַעֲלָא דְהוּוּ סַגְדִין לִיהּ, הֲכִי הוּוּ סַגְדִין לְאָדָם דְּלַתְתָּא, עַד דְּהוּוּ אָמַר אִיהוּ בּוּאוּ נְשַׁתְחוּוּהּ וְנִכְרְעוּהּ נִבְרְכָה לְפָנֵי יְהוּ"ה עוֹשֵׁנוּ (תהלים צה ו'). ובההוא זמנא הוה איהו שליט על כל המוני עילא ותתא.

גוון אופם דעינא ושערוי אוקמין וכל גוונין אוקמין שפירין, אתייהיבן ביה מסטרא דאימא, חוורו דעינא וחוורו דאנפין וחוורו דמוחא וחוורו דגרמין, אתייהיבת ביה מסטרא דאבא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין, דלובן שבעין ומוחא ועצמות אתייהיבו מאבא, ואוקמו דעינא ושערא אתייהיבו מאימא, וחוורו ואוקמו תרוייהו אשתפכו מפתרא עלאה, אוקמו מלבר וחוורו מלגו, ועליה אתמר (איוב לז כא) ועתה לא ראו אור כהיר הוא בשחקים, וכתוב אחר אומר (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו.

והא אוקמוהו חבריא, אוקמו נוקבא לחוורו, ואורייתא מתמן איהי חוורו מלגאו אוקמו מלבר, ולעילא אבא ואימא אמרו על עמודא דאמצעיתא ושכינתיה נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א כו). עמודא דאמצעיתא בחוורו, ושכינתא באוקמו, הדא הוא דכתיב (שיר א ה) שחורה אני ונאנה, ותא חזי אימא עלאה הות אוקמא קדם ההוא נהורא דלגאו מינה, אבל כד נחתא לתתא אתחזיית גוונהא בחמש ספירן, דאינון ה' ענפין דאילנא, דרועא ימינא ושמאלא וגוף ותרין שוקין, צדיק נוטיל כל גוונין, הדא הוא דכתיב (בראשית ט טז) וראיתה לזכור ברית עולם, וראיתה בגוונין נהירין, והכי שכינתא תתאה